

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku M. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.
o umorzenie należności Likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 marca 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 listopada 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża wnioskodawczyni kosztami pełnomocnika
pozwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2017 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z odwołania M. P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. – zmienił zaskarżony apelacją organu rentowego wyrok Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. z dnia 2 marca 2017 r., sygn. akt VI U [...], i oddalił odwołanie M. P. od decyzji organu rentowego z dnia 26 sierpnia 2016 r., w której Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - Likwidator Funduszu Alimentacyjnego, w imieniu którego działał Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., odmówił M. P. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego wskazując, że nie zachodzą szczególne

okoliczności uzasadniające ich umorzenie, istnieje natomiast możliwość spłaty w ramach układu ratalnego dostosowanego do możliwości finansowych.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano na potrzebę wykładni przepisów art. 68 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (jednolity tekst: Dz.U. 2016 r., poz. 1518 ze zm.), budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym.

Wskazano, że: „Jak wynika z analizy literatury i orzecznictwa sądowego przedstawione zagadnienie „szczególnie uzasadniony przypadek” nie jest jednolicie rozumiane. W orzecznictwie sądowym wskazuje się, iż szczególnie uzasadnione przypadki, o których mowa w cyt. wyżej przepisie, to sytuacje wyjątkowe, które powstały w wyniku wypadku losowego, niezależnie od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja uległa takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich bieżących należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji. Katalog okoliczności związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego wnioskodawcy nie został określony w przepisach, ale niewątpliwie można tu wskazać: brak majątku, z którego możliwe byłoby dochodzenie od osoby obowiązanej zobowiązania pieniężnego, ustalenie, że w przypadku zwrotu osoba zobowiązana lub osoby pozostające na jej utrzymaniu zostałyby pozbawione niezbędnych środków utrzymania, liczebność rodziny pozostającej na utrzymaniu zobowiązanego, wiek osoby zobowiązanej, zdarzenia losowe (choroba, wypadek, pożar, powódź, inne klęski żywiołowe itp.), powodujące szczególne trudności w sytuacji materialnej osoby zobowiązanej (tak. np. Sąd Najwyższy w sprawie II UK 77/06, Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy w sprawie akt V U 577/16). Podkreślenia wymaga okoliczność, iż w orzecznictwie nie uzależnia się prawa do pomocy i umorzenia - jak dokonał to Sąd Apelacyjny w [...] w niniejszej sprawie, od tego czy sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, występuje od wielu lat, a tylko wówczas, gdy ma charakter losowy i wynika z ze zdarzenia występującego w danej chwili. W ocenie skarżącej kwestia ta wymaga jednoznacznego wyjaśnienia”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniosł o oddalenie skargi kasacyjnej w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem Sądu Najwyższego skarżący – opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinien nie tylko określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03; z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z

dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08, LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 15/12, LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12, LEX nr 1228618).

Chociaż w uzasadnieniu wniosku powołano się na potrzebę wykładni art. 68 ust. 1 i ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych to autor skargi nie przedstawił przekonującej argumentacji wykazującej, że rzeczywiście występuje przyczyna przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Uzasadnienie wniosku nie uwzględnia w swojej konstrukcji stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] tak w zakresie jego podstawy faktycznej, jak i w zakresie oceny prawnej. Zaskarżony wyrok zasadza się na analizie interpretacyjnej przepisu art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, analizie opartej na stanowisku judykatury Sądu Najwyższego dotyczącej omawianego zagadnienia, analizie szeroko przedstawionej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji. Autor skargi w uzasadnieniu wniosku nie przedstawia przekonującej argumentacji polemicznej, którą zakwestionowałby prawidłowość stanowiska Sądu drugiej instancji w zakresie wykładni powołanego przepisu prawa. Nie przedstawia także rozbieżności w orzecznictwie sądowym dotyczących wykładni przepisu art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. ma podstawę w art. 102 k.p.c.